

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (dešimtoji kolegija) SPRENDIMAS

2018 m. liepos 11 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Direktyva 2001/23/EB – 1 straipsnio 1 dalis – Įmonės perdavimas – 3 straipsnio 1 dalis – Darbuotojų teisių išsaugojimas – Darbo sutarčių perėmimas remiantis kolektyvinėje sutartyje nustatytomis nuostatomis – Kolektyvinė sutartis, kurioje įmonės perdavėjui ir perėmėjui nenumatyta pareigos solidariai atsakyti už pareigų, įskaitant susijusių su darbo užmokesčiu, kurios kyla iš darbo sutarčių, įvykdymą iki šios įmonės perleidimo“

Byloje C-60/17

dėl *Tribunal Superior de Justicia de Galicia* (Galisijos aukštesnysis teisingumo teismas, Ispanija) 2016 m. gruodžio 30 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2017 m. vasario 6 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Ángel Somoza Hermo,

Ilusión Seguridad SA

prieš

Esabe Vigilancia SA,

Fondo de Garantía Salarial (Fogasa)

TEISINGUMO TEISMAS (dešimtoji kolegija)

kuri sudaro kolegijos pirmininkas E. Levits, teisėjai A. Borg Barthet (pranešėjas) ir M. Berger,

generalinis advokatas E. Tanchev,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- Somoza Hermo, atstovaujamo *abogado* X. Castro Martínez,
- Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos A. Gavela Llopis,
- Europos Komisijos, atstovaujamos M. Kellerbauer ir J. Rius,

* Proceso kalba: ispanų.

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2001 m. kovo 12 d. Tarybos direktyvos 2001/23/EB dėl valstybių narių įstatymų, skirtų darbuotojų teisių apsaugai įmonių, verslo arba įmonių ar verslo dalių perdavimo atveju, suderinimo (OL L 82, 2001, p. 16; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 4 t., p. 98) 1 straipsnio 1 dalies ir 3 straipsnio 1 dalies išaiškinimu.
- 2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant Somoza Hermo ir *Ilunión Seguridad SA* bei *Esabe Vigilancia SA* ir *Fondo de Garantía Salarial* (Fogasa) ginčą dėl Somoza Hermo nesumokėtų darbo užmokesčių ir papildomų socialinių išmokų už laikotarpį nuo 2010 m. iki 2012 m.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Direktyva 2001/23 buvo kodifikuota 1977 m. vasario 14 d. Tarybos direktyva 77/187/EEB dėl valstybių narių įstatymų, skirtų darbuotojų teisių apsaugai įmonių, verslo arba įmonių ar verslo dalių perdavimo atveju, suderinimo (OL L 61, 1977, p. 26), iš dalies pakeista 1998 m. birželio 29 d. Tarybos direktyva 98/50/EB (OL L 201, 1998, p. 88).
- 4 Direktyvos 2001/23 3 konstatuojamoji dalis suformuluota taip:
„Būtina garantuoti darbuotojų apsaugą pasikeitus darbdaviui, pirmiausia užtikrinant, kad būtų apsaugotos jų teisės.“
- 5 Šios direktyvos 8 konstatuojamojoje dalyje nustatyta:
„Siekiant užtikrinti teisinį saugumą ir skaidrumą, teisinę perdavimo sąvoką reikėjo paaiškinti atsižvelgiant į Teisingumo Teismo precedentų teisę [jurisprudenciją]. Toks paaiškinimas nepakeitė Teisingumo Teismo paaiškintos [išaiškintos] Direktyvos 77/187/EEB taikymo srities.“
- 6 Direktyvos 2001/23 1 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose numatyta:
„a) Ši direktyva taikoma teisinio perdavimo arba susijungimo atveju perduodant įmonę, verslą arba įmonės ar verslo dalį kitam darbdaviui.
b) atsižvelgiant į a punktą ir kitas šio straipsnio nuostatas, šioje direktyvoje nustatytas perdavimas yra perdavimas išlaikant ūkio subjekto tapatybę, t. y. išlaikant organizuotą išteklių grupę, kurios tikslas yra ūkinė veikla, nepriklausomai nuo to, ar ta veikla yra pagrindinė, ar pagalbinė.“
- 7 Direktyvos 2001/23 3 straipsnyje nustatyta:
„1. Perdavėjo teisės ir pareigos, kylančios iš darbo sutarties arba darbo santykių, galiojančių perdavimo dieną, ryšium su perdavimu yra perduodami perėmėjui.

Valstybės narės gali nustatyti, kad po [nuo] perdavimo dienos perdavėjas ir perėmėjas yra solidariai atsakingi už įsipareigojimus, iki perdavimo dienos kilusius iš darbo sutarties arba darbo santykių, galiojančių perdavimo dieną.

<...>

3. Po perdavimo perėmėjas ir toliau išlaiko kolektyvinėje sutartyje sutartas darbo sąlygas ta pačia tvarka, kaip ir taikyta perdavėjui, iki kolektyvinės sutarties nutraukimo ar pasibaigimo arba kitos kolektyvinės sutarties įsigaliojimo ar taikymo.

Valstybės narės gali apriboti tokių nuostatų ir sąlygų vykdymo laikotarpį, tačiau jis negali būti trumpesnis kaip vien[i] metai.

4.

a) Jeigu valstybės narės nenustato kitaip, 1 ir 3 dalys netaikomos darbuotojų teisėms į senatvės, invalidumo išmokas arba į išmokas netekus maitintojo pagal papildomų pensijų sistemas bendrovėje arba tarp bendrovių, kurios neįeina į valstybių narių įstatymų nustatytas socialinės apsaugos sistemas.

b) Net ir tuo atveju, kai pagal a punktą valstybės narės nenustato, kad 1 ir 3 dalys yra taikomos tokioms teisėms, jos patvirtina priemonės, būtinas, kad būtų ginami darbuotojų ir perdavėjo įmonėje perdavimo dieną jau nebedirbančių asmenų interesai, susiję su neatidėliotinomis arba būsimomis jų teisėmis į senatvės išmokas, įskaitant išmokas, mokamas netekus maitintojo, pagal a punkte nurodytas papildomas sistemas.“

8 Šios direktyvos 8 straipsnyje numatyta:

„Ši direktyva nedaro poveikio valstybių narių teisei taikyti arba priimti darbuotojams palankesnius įstatymus ir kitus teisės aktus arba skatinti ar leisti sudarinėti darbuotojams palankesnes kolektyvines sutartis arba susitarimus tarp socialinių partnerių.“

Ispanijos teisės aktai

9 Taisyklės, taikomos samdomiems darbuotojams ūkio subjektų perdavimo atveju, nustatytos *Real Decreto Legislativo 1/1995 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley del Estatuto de los Trabajadores* (Karaliaus įstatyminis dekretas 1/1995, kuriuo patvirtinta Įstatymo dėl darbuotojų statuto nauja redakcija (BOE, Nr. 75, 1995 m. kovo 29 d., p. 9654)), su pakeitimais, padarytais 2001 m. liepos 9 d. Įstatymu Nr. 12/2001 (BOE, Nr. 164, 2001 m. liepos 10 d., p. 24890, toliau – Darbuotojų statutas).

10 Darbuotojų statuto 44 straipsnyje numatyta:

„1. Įmonės, jos veiklos centro ar autonominio gamybos padalinio perdavimas savaime nenutraukia darbo santykių ir naujasis darbdavys perima ankstesnio darbdavio darbo sutarties ir socialinio draudimo pagrindų turėtas teises ir pareigas, įskaitant pareigas, susijusias su pensijomis konkrečiuose taikytinuose teisės aktuose numatytais sąlygomis, ir apskritai visas pareigas, kurias perdavėjas įgijo papildomos socialinės apsaugos srityje.

2. Šiame straipsnyje nustatytas perdavimas yra perdavimas išlaikant ūkio subjekto tapatybę, t. y. išlaikant organizuotą išteklių grupę, kurios tikslas yra ūkinė veikla, neatsižvelgiant į tai, ar ta veikla yra pagrindinė, ar pagalbinė.

3. Nepažeidžiant teisės aktų socialinės apsaugos srityje, *inter vivos* perdavimo atveju perdavėjas ir perėmėjas trejus metus solidariai atsako už iki perėmimo kilusius ir dar neįvykdytus su darbo santykiais susijusius įsipareigojimus.“

- 11 *Convenio colectivo estatal de las empresas de seguridad* (Valstybinė apsaugos įmonių kolektyvinė sutartis, BOE, Nr. 99, 2013 m. balandžio 25 d., p. 31668, toliau – Apsaugos įmonių kolektyvinė sutartis) 14 straipsnyje numatyta:

„Atsižvelgiant į veiklos ypatybes ir jos konkrečias aplinkybes, kai darbuotojai turi judėti iš vienos darbo užduoties atlikimo vietos į kitą, šia nuostata siekiama užtikrinti šio sektoriaus darbuotojų darbo vietos, bet ne darbo užduoties atlikimo vietos, stabilumą, remiantis toliau nurodomais įgyvendinimo teisės aktais, kurie taikomi nuolatinio stebėjimo paslaugoms, saugos sistemoms, asmens apsaugai ir fizinės asmens apsaugos kaimo vietovėse paslaugoms:

A) Įgyvendinimo teisės aktai.

Kai nesvarbu, dėl kokios priežasties, nutraukiama įmonės sutartis dėl paslaugų teikimo viešam ar privačiam subjektui, kita įmonė, su kuria sudaroma sutartis, bet kuriuo atveju privalo perimti darbo santykius su darbuotojais, įdarbintais teikti paslaugas pagal minėtą sutartį atitinkamoje darbo vietoje, nesvarbu, koks jų darbo sutarties pobūdis ir (arba) kokia jų profesinė kategorija, jeigu nustatyta, kad su perimtu paslaugų teikimu susijusių darbuotojų faktiniai darbo santykiai truko mažiausiai septynis pastaruosius mėnesius iki sutartinių įsipareigojimų perėmimo dienos: šis laikotarpis apima perimtą paslaugą teikusio darbuotojo leistino, remiantis teisės aktais, nebuvimo darbe atvejus, kurie nurodyti šios kolektyvinės sutarties 45, 46 ir 50 punktuose, atvejus, kai darbe nebūnama dėl ligos ir darbo sutarties vykdymo sustabdymo dėl darbo drausmės pažeidimo, nesvarbu, dėl kokios priežasties, išskyrus 48 straipsnyje aiškiai numatytą neapmokamų atostogų atvejį, nebent su darbuotojais sudaryta sutartis dėl konkrečios užduoties ar paslaugos.

<...>

B) Įmonių, su kuriomis nutraukiama sutartis, ir įmonės, su kuria sudaroma sutartis, įsipareigojimai.

B.1 Įmonė, su kuria nutraukiama sutartis: įmonė, kuri nustoja teikti paslaugą:

<...>

3. Privalo kaip vienintelis ir išimtinis skolininkas:

- a) sumokėti visas su darbo santykiais susijusias sumas, kurios turėjo būti sumokėtos iki sutarties perleidimo; ir
- b) sumokėti kitas mokėtinas sumas, įskaitant sumas už nepanaudotas atostogas, nes kitai įmonei, su kuria sudaroma sutartis, dėl sutarties perėmimo tenka tik pareiga išlaikyti atitinkamų darbuotojų darbo vietą.“

Ginčas pagrindinėje byloje ir prejudiciniai klausimai

- 12 Somoza Hermo dirbo apsaugos darbuotoju *Esabe Vigilancia*, ši buvo sudariusi sutartį dėl *Museo de las Peregrinaciones de Santiago de Compostela* (Šventojo Jokūbo Santjago de Kompostelos piligrimystės muziejus, Ispanija), kuris pavaldus *Consellería de Cultura de la Xunta de Galicia* (Galisijos Kultūros ministerija), apsaugos.

- 13 2012 m. spalio 16 d. šios apsaugos paslaugos teikimas buvo suteiktas *Vigilancia Integrada SA* (toliau – VINSA), dabar – *Vigilancia Integrada*, kuri nuo šios datos perėmė įmonės, su kuria anksčiau buvo sudaryta sutartis dėl minėtos paslaugos teikimo, įsipareigojimus pagal darbo sutartis su darbuotojais, tarp jų – ir Somoza Hermo.
- 14 Šiuo klausimu VINSA nurodė Somoza Hermo, kad pagal Apsaugos įmonių kolektyvinę sutartį jam nesumokėtus darbo užmokesčius ir *Esabe Vigilancia* paskirtas papildomas socialines išmokas už laikotarpį nuo 2012 m. iki 2010 m. turi sumokėti pastaroji įmonė.
- 15 Kadangi šios dvi įmonės atsisakė sumokėti Somoza Hermo reikalaujamas sumas, pastarasis *Juzgado de lo Social no 3 de Santiago de Compostela* (Santjago de Kompostelos socialinių bylų teismas Nr. 3, Ispanija) pateikė ieškinį dėl šių sumų sumokėjimo.
- 16 Šis teismas iš dalies patenkino prašymą ir nurodė *Esabe Vigilancia* ir VINSA solidariai sumokėti skolas, dėl kurių, kaip jis manė, senaties terminas pagal Darbuotojų statuto 44 straipsnio 1 dalį dar nebuvo pasibaigęs.
- 17 VINSA pateikė apeliacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui (*Tribunal Superior de Justicia de Galicia* (Galisijos aukštesnysis teisingumo teismas), teigdama, kad turi būti taikomas ne Darbuotojų statuto 44 straipsnis, o Apsaugos įmonių kolektyvinės sutarties 14 straipsnis, pagal kurį įmonė, su kuria sudaryta sutartis, įpareigojama perimti perleidžiančios įmonės iš darbo sutarčių kylančias teises ir pareigas. Jos nuomone, tokia perėmimo pareiga įpareigoja perimti tik iš darbo sutarčių kylančius įpareigojimus nuo pagrindinės sutarties sudarymo datos ir atleidžia nuo ankstesnių įpareigojimų.
- 18 Somoza Hermo *Tribunal Superior de Justicia de Galicia* (Galisijos aukštesnysis teisingumo teismas) taip pat pateikė apeliacinį skundą dėl šio sprendimo, kiek tai susiję su nepatenkintais reikalavimais išmokėti nesumokėtus darbo užmokesčius.
- 19 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad *Tribunal Supremo* (Aukščiausiasis Teismas, Ispanija) 2016 m. balandžio 7 d. sprendime yra nusprendęs, kad Apsaugos įmonių kolektyvinės sutarties 14 straipsnis yra taikomas esant tokiai situacijai, kai viena įmonė, teikianti privačios apsaugos paslaugą, pakeičiama kita. Šis perėmimas reiškia, kad perėmėjas privaloma tvarka perima ankstesnės įmonės darbuotojus.
- 20 Taigi, pagal šį sprendimą kontrahentų pasikeitimo atveju perėmimas vykdomas ne pagal Darbuotojų statuto 44 straipsnį, jeigu sektoriuose, kuriuose veikla iš esmės grindžiama darbo jėga, nėra perduodamas finansinis turtas ar darbuotojai. Tokiais atvejais perėmimas vykdomas pagal taikytiną kolektyvinę sutartį. Tad ankstesnės įmonės darbuotojų perėmimas nelaikytinas situacija, kai darbuotojai perimami dėl to, jog naujasis kontrahentas savanoriškai perima didžiąją dalį atitinkamas paslaugas teikusių darbuotojų. Tokiais atvejais darbuotojai perimami laikantis taikytinos kolektyvinės sutarties nuostatų. Iš tiesų naujoji įmonė kontrahentė galėtų įdarbinti savo pačios darbuotojus atitinkamoms paslaugoms teikti, tačiau šios sutarties nuostatomis ji įpareigojama perimti darbuotojus, kuriuos sutartyje numatytoms paslaugoms teikti buvo įdarbinusi ankstesnė įmonė kontrahentė.
- 21 *Tribunal Supremo* (Aukščiausiasis Teismas) laikėsi nuomonės, kad Teisingumo Teismo jurisprudencija, suformuota 2002 m. sausio 24 d. Sprendime *Temco* (C-51/00, EU:C:2002:48), nepaneigia tokios išvados, nes perėmimas pagal Apsaugos įmonių kolektyvinę sutartį nekylo iš situacijos, kuriai esant taikoma Direktyva 2001/23 arba Darbuotojų statuto 44 straipsnis. Iš tiesų Darbuotojų statuto 44 straipsnis ir Apsaugos įmonių kolektyvinės sutarties 14 straipsnis yra vienas kitą papildančios ir nekonkuruojančios nuostatos, nes kolektyvinės sutarties nuostata, reglamentuojanti skirtingą situaciją, patobulina teisės aktų normas, kadangi vieną iš jose numatytų teisinių pasekmių pritaiko savo pačios taikymo sričiai.

22 Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar veiklos, kuri iš esmės grindžiama darbo jėga, perleidimui iš vienos įmonės kitai, kuris vykdomas perleidžiant paslaugų teikimo sutartį vadovaujantis kolektyvine sutartimi, pagal kurią perimanti įmonė privalo perimti įmonės, su kuria anksčiau buvo sudaryta sutartis, darbuotojus, taikoma Direktyva 2001/23. Jeigu šioje byloje taip yra, tuomet kyla klausimas, ar taikytina kolektyvinės sutarties nuostata, pagal kurią perleidėjui ir perėmėjui netaikoma solidarioji atsakomybė, kiek tai susiję su sutartinių įpareigojimų, kilusių iš darbo sutarčių iki nagrinėjamos paslaugos perleidimo, laikymusi, atitinka šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalį.

23 Šiomis aplinkybėmis *Tribunal Superior de Justicia de Galicia* (Galisijos aukštesnysis teisingumo teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar <...> Direktyvos 2001/23 <...> 1 straipsnio 1 dalis taikoma, kai įmonė baigia teikti paslaugas klientui, nes nutraukiama paslaugų teikimo sutartis vykdant veiklą, kuri iš esmės grindžiama darbo jėga (patalpų apsauga), ir kai nauja įmonė kontrahentė perima didžiąją dalį darbuotojų tam, kad jie teiktų tokias paslaugas, jeigu tokios darbo sutartys perimamos pagal [Apsaugos įmonių] kolektyvinėje darbo sutartyje įtvirtintas nuostatas?

2. Teigiamai atsakius į pirmąjį klausimą: jei valstybės narės teisės aktuose, kuriais perkeliama direktyva, nurodyta, kaip numatyta Direktyvos 2001/23 3 straipsnio 1 dalyje, kad po perdavimo dienos perdavėjas ir perėmėjas yra solidariai atsakingi už įsipareigojimus, įskaitant susijusius su darbo užmokesčiais, iki perdavimo dienos kilusius iš darbo sutarčių, galiojančių perdavimo dieną, ar su minėta direktyvos 3 straipsnio 1 dalimi suderinamas aiškinimas, pagal kurį solidarioji atsakomybė už ankstesnius įsipareigojimus netaikoma tada, kai didžiąją darbuotojų dalį naujasis kontrahentas privalo perimti pagal atitinkamo sektoriaus kolektyvinę sutartį, o minėtos kolektyvinės sutarties tekste nenumatyta tokios solidariosios atsakomybės už iki perdavimo kilusius įsipareigojimus?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

24 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2001/23 1 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad ji taikoma esant tokiai situacijai, kai užsakovas nutraukė sutartį dėl pastatų apsaugos paslaugų teikimo su įmone, ir, siekdamas, kad būtų teikiamos šios paslaugos, sudarė naują sutartį su kita įmone, kuri, remdamasi kolektyvine sutartimi, perima didžiąją dalį – skaičiaus ir kompetencijų požiūriu – jos pirmtakės įdarbintų darbuotojų, siekdama teikti minėtas paslaugas, kai atitinkama veikla iš esmės grindžiama darbo jėga.

25 Pagal Direktyvos 2001/23 1 straipsnio 1 dalies a punktą ši direktyva taikoma teisinio perdavimo arba susijungimo atveju perduodant įmonę, verslą arba įmonės ar verslo dalį kitam darbdaviui.

26 Šiuo klausimu iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad šios nuostatos taikymo apimtis negali būti vertinama remiantis tik teksto aiškinimu. Dėl šios direktyvos kalbinių versijų ir nacionalinės teisės aktų skirtumų, susijusių su teisinio perdavimo sąvoka, Teisingumo Teismas šią sąvoką aiškino gana lanksčiai, atsižvelgdamas į šios direktyvos tikslą, kuris, kaip matyti iš jos 3 konstatuojamosios dalies, yra apsaugoti perduodamus darbuotojus darbdavio pasikeitimo atveju (šiuo klausimu žr. 2011 m. sausio 20 d. Sprendimo *CLECE*, C-463/09, EU:C:2011:24, 29 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 27 Pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją Direktyva 2001/23 taikoma kiekvienu atveju, kai remiantis sutartiniais santykiais pasikeičia už įmonės veiklą atsakingas fizinis ar juridinis asmuo, prisiimantis išpareigojimus įmonės darbuotojams kaip darbdavys. Todėl tam, kad galėtų būti taikoma Direktyva 2001/23, nebūtina, kad būtų tiesioginiai sutartiniai santykiai tarp perdavėjo ir perėmėjo, nes perdavimą galima atlikti tarpininkaujant tretiesiems asmenims (2017 m. spalio 19 d. Sprendimo *Securitas*, C-200/16, EU:C:2017:780, 23 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 28 Darytina išvada, kad sutartinių ryšių tarp dviejų įmonių, kurioms vėliau buvo patikėtas aptariamų pastatų nuolatinis stebėjimas ir apsauga, nebuvimas neturi reikšmės klausimui, ar Direktyva 2001/23 taikytina situacijai, kaip antai nagrinėjamai pagrindinėje byloje (žr. 2017 m. spalio 19 d. Sprendimo *Securitas*, C-200/16, EU:C:2017:780, 24 punktą).
- 29 Taip pat svarbu pažymėti, kad pagal Direktyvos 2001/23 1 straipsnio 1 dalies b punktą tam, kad ši direktyva būtų taikoma, turi būti perduodama „išlaikant ūkio subjekto tapatybę, t. y. išlaikant organizuotą išteklių grupę, kurios tikslas yra ūkinė veikla, nepriklausomai nuo to, ar ta veikla yra pagrindinė, ar pagalbinė“.
- 30 Siekiant nustatyti, ar ši sąlyga iš tiesų tenkinama, reikia atsižvelgti į visas faktines aplinkybes, kurios apibūdina nagrinėjamą sandorį, prie kurių priskirtina, be kita ko, perduodamos įmonės arba verslo rūšis, materialinio turto, kaip antai pastatų ir kilnojamojo turto, perdavimas ar neperdavimas, nematerialaus turto vertė perdavimo momentu, tai, ar naujasis įmonės vadovas perėmė daugumą darbuotojų, ar buvo perduoti klientai, prieš ir po perdavimo atliekamos veiklos panašumo laipsnis, taip pat šios veiklos galimo sustabdymo trukmė. Šios aplinkybės yra tik atskiri atliktino visapusiško vertinimo aspektai ir dėl to negali būti vertinamos individualiai (2017 m. spalio 19 d. Sprendimo *Securitas*, C-200/16, EU:C:2017:780, 26 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 31 Kalbant konkrečiai, Teisingumo Teismas nusprendė, kad vertindamas nagrinėjamo sandorio faktines aplinkybes nacionalinis teismas turi atsižvelgti, be kita ko, į atitinkamos įmonės ar verslo rūšį (2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Aira Pascual et Algeposa Terminales Ferroviarios*, C-509/14, EU:C:2015:781, 33 punktą ir 2017 m. spalio 19 d. Sprendimo *Securitas*, C-200/16, EU:C:2017:780, 27 punktą).
- 32 Iš to matyti, kad perdavimą, kaip jis suprantamas pagal Direktyvą 2001/23, patvirtinantiems įvairiems kriterijams teiktina reikšmė neišvengiamai skiriasi, atsižvelgiant į vykdomą veiklą ar net į atitinkamoje įmonėje, versle ar jų dalyje naudojamus gamybos ar valdymo metodus (šiuo klausimu žr. 2017 m. spalio 19 d. Sprendimo *Securitas*, C-200/16, EU:C:2017:780, 28 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 33 Teisingumo Teismas anksčiau yra pabrėžęs, kad tam tikruose sektoriuose ūkio subjektas gali veikti neturėdamas reikšmingo materialaus ar nematerialaus turto; dėl to logiška, kad tokio subjekto tapatybės išlaikymas įvykdžius jį paveikiantį sandorį negali priklausyti nuo tokio turto perdavimo (2011 m. sausio 20 d. Sprendimo *CLECE*, C-463/09, EU:C:2011:24, 35 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 34 Taigi Teisingumo Teismas nusprendė, kad jeigu tam tikruose sektoriuose, kur veikla iš esmės grindžiama darbo jėga, darbuotojų grupė, kuri nuolat vykdo bendrą veiklą, gali prilygti ūkio subjektui, toks perduotas subjektas gali išlaikyti savo tapatybę, kai naujasis darbdavys apsiriboja tolesniu nagrinėjamos veiklos vykdymu, tačiau taip pat perima didžiąją dalį – skaičiaus ir kompetencijų požiūriu – darbuotojų, kuriems jo pirmtakas buvo pavedęs būtent šią užduotį. Darant tokią prielaidą, naujasis darbdavys iš tiesų įgyja organizuotą išteklių visumą, kuri jam leis toliau stabiliai vykdyti perduodančiosios įmonės veiklą arba tam tikrą jos dalį (2011 m. sausio 20 d. Sprendimo *CLECE*, C-463/09, EU:C:2011:24, 36 punktą ir nurodyta jurisprudencija).
- 35 Taigi valstybinio muziejaus nuolatinio stebėjimo veikla, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, kurią vykdančiam nereikia naudoti specialių įrenginių, gali būti traktuojama kaip iš esmės darbo jėga grindžiama veikla, todėl darbuotojų kolektyvas, vykdančias bendrą nuolatinio stebėjimo veiklą, nesant kitų gamybos

veiksnių, gali reikšti ūkio subjektą. Vis dėlto dar reikia, kad pastarojo tapatybė būtų išlaikyta ir atlikus nagrinėjamą sandorį (pagal analogiją žr. 2011 m. sausio 20 d. Sprendimo *CLECE*, C-463/09, EU:C:2011:24, 39 punktą).

- 36 Šiuo klausimu pažymėtina, kad iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad VINSA, siekdama vykdyti Šventojo Jokūbo Santjago de Kompostelos piligrimystės muziejaus nuolatinio stebėjimo veiklą, kurios vykdymas anksčiau buvo patikėtas *Esabe Vigilancia*, perėmė pastarosios darbuotojus, kuriems anksčiau buvo patikėta minėta veikla.
- 37 Remiantis tuo darytina išvada, kad ūkio subjekto tapatybė, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, kuri iš esmės grindžiama darbo jėga, gali būti išlaikyta, jei didžiąją dalį šio ūkio subjekto darbuotojų perima perėmėjas.
- 38 Be to, nors Ispanijos vyriausybė savo rašytinėse pastabose teigia, kad VINSA buvo priversta perimti *Vigilancia Esabe* darbuotojus pagal kolektyvinę sutartį, tokia aplinkybė bet kuriuo atveju neturi poveikio faktui, jog perdavimas yra susijęs su ūkio subjektu. Be to, reikia pažymėti, kad Apsaugos įmonių kolektyvinės sutarties tikslas yra toks kaip ir Direktyvos 2001/23 ir kad ši kolektyvinė sutartis aiškiai taikoma, kiek tai susiję su dalies darbuotojų perėmimu pasirašant naują paslaugų teikimo sutartį su kita įmone, kaip tai yra šioje pagrindinėje byloje nagrinėjamu atveju (šiuo klausimu žr. 2002 m. sausio 24 d. Sprendimo *Temco*, C-51/00, EU:C:2002:48, 27 punktą).
- 39 Taigi į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2001/23, 1 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad ši direktyva taikoma esant tokiai situacijai, kai užsakovui nutraukus su viena įmone sudarytą pastatų nuolatinio stebėjimo paslaugų teikimo sutartį ir dėl šių paslaugų teikimo su kita įmone sudarius naują sutartį, pastaroji, remdamasi kolektyvine sutartimi, perima didžiąją dalį – skaičiaus ir kompetencijų požiūriu – darbuotojų, kuriuos jos pirmtakė įdarbino šiai paslaugai teikti, jeigu perleidžiant darbuotojus aptariamoms įmonės viena kitai perduoda ūkio subjektą.

Dėl antrojo klausimo

- 40 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Direktyvos 2001/23 3 straipsnio 1 dalies antra pastraipa turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama remiantis kolektyvine sutartimi aptariamam ūkio subjekto perdavėjui ir perėmėjui netaikyti pareigos solidariai atsakyti už įsipareigojimus, įskaitant susijusius su darbo užmokesčiais, iki šio subjekto perdavimo dienos kilusius iš darbo sutarčių.
- 41 Šios Direktyvos 2001/23 3 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje įtvirtintas principas, kad perdavėjo teisės ir pareigos, kurios kyla iš darbo sutarties arba darbo santykių, galiojančių perdavimo dieną, yra perduodamos perėmėjui. Pagal minėto 3 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą valstybės narės gali nustatyti, kad po perdavimo dienos perdavėjas ir perėmėjas yra solidariai atsakingi už įsipareigojimus, iki perdavimo dienos kilusius iš darbo sutarties arba darbo santykių, galiojančių perdavimo dieną.
- 42 Šiuo klausimu iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad Darbuotojų statuto 44 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad *inter vivos* perdavimo atveju perdavėjas ir perėmėjas trejus metus solidariai atsako už iki perėmimo kilusius ir dar neįvykdytus su darbo santykiais susijusius įsipareigojimus. Apsaugos įmonių kolektyvinėje sutartyje tokios solidariosios atsakomybės nenumatyta.
- 43 Savo rašytinėse pastabose Ispanijos vyriausybė teigia, kad antrasis klausimas nepatenka į Teisingumo Teismo kompetenciją. Iš tiesų, jeigu būtų atsižvelgta į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo pavartotą formuluotę, atsakydamas į šį klausimą Teisingumo Teismas pateiktų ne Direktyvos 2001/23 3 straipsnio 1 dalies antros pastraipos išaiškinimą, bet nuspręstų dėl tam tikrų nacionalinės teisės nuostatų tarpusavio suderinamumo. Vis dėlto Teisingumo Teismas nėra kompetentingas spręsti dėl tokių nuostatų tarpusavio suderinamumo.

- 44 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją Teisingumo Teismas turi kompetenciją nagrinėti tik Sąjungos teisės nuostatas. Spręsti dėl nacionalinės teisės normų prasmės ir jų taikymo yra nacionalinio teismo kompetencija (2011 m. gegužės 23 d. Nutarties *Rossius ir Collard*, C-267/10 ir C-268/10, nepaskelbta Rink., EU:C:2011:332, 15 punktas).
- 45 Šioje byloje, atsižvelgiant į minėto klausimo formuluotę, reikia konstatuoti, kad jis iš tikrųjų susijęs su tyrimu, ar kolektyvinės sutarties nuostata atitinka nacionalinės teisės nuostatą. Tad toks tyrimas, kuris susijęs su vidaus teisės normų hierarchijos vertinimu, nepatenka į Teisingumo Teismo kompetenciją.
- 46 Remiantis tuo darytina išvada, kad Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos atsakyti į antrąją *Tribunal Superior de Justicia de Galicia* (Galisijos aukštesnysis teisingumo teismas) prejudicinį klausimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 47 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (dešimtoji kolegija) nusprendžia:

1. 2001 m. kovo 12 d. Tarybos direktyvos 2001/23/EB dėl valstybių narių įstatymų, skirtų darbuotojų teisių apsaugai įmonių, verslo arba įmonių ar verslo dalių perdavimo atveju, suderinimo 1 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad ši direktyva taikoma esant tokiai situacijai, kai, užsakovui nutraukus su viena įmone sudarytą pastatų nuolatinio stebėjimo paslaugų teikimo sutartį ir dėl šių paslaugų teikimo su kita įmone sudarius naują sutartį, pastaroji, remdamasi kolektyvine sutartimi, perima didžiąją dalį – skaičiaus ir kompetencijų požiūriu – darbuotojų, kuriuos jos pirmtakė įdarbino šiai paslaugai teikti, jeigu perleidžiant darbuotojus aptariamos įmonės viena kitai perduoda ūkio subjektą.
2. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas neturi kompetencijos atsakyti į antrąją 2016 m. gruodžio 30 d. sprendimu *Tribunal Superior de Justicia de Galicia* (Galisijos aukštesnysis teisingumo teismas, Ispanija) pateiktą klausimą.

Parašai.